

سیدمصطفی هاشمی طباطبائی

در دوره دوم دبیرستان در سال‌های قبل از انقلاب -سیکل دوم- با هم‌کلاسانی در مدرسه دوست بودیم، دعوا می‌کردیم، به خانه‌های هم می‌رفتیم، به هم تقلب می‌رساندیم، ورزش و بازی می‌کردیم، اگر می‌توانستیم معلمان را به سخره می‌گفتیم و خلاصه همدیگر را می‌شناختیم و در آغوش می‌گرفتیم یا دعوا و آشتی و باز هم صلح و صفا. در آن زمان فکر می‌کردیم یکدیگر را می‌شناسیم. چندی بعد یکی ساواکی شد، یکی انقلابی و در زندان، یکی افسر نیروی دریایی شد و یکی پزشکی حاذق در خدمت مردم. معلوم شد که یکدیگر را نمی‌شناختیم و گذر زمان و شرایط مکان، آدم‌ها و شناخت‌ها از ایشان را تغییر می‌دهد و این در همه زمان‌ها و زمین‌ها جاری است و در بسیاری موارد شرایط اجتماعی، حالات انسان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و می‌فهمیم که او را نمی‌شناسیم.

این حکایت عملکرد یک مدیر، یک مسئول، یک کارکن در قبال از قبول مسئولیت و پس از آن است. حکایت رئیس جمهورهای مان است و اینک حکایت رئیس جمهور حاضر که با نیت خیر و انزوی مکتسبه از دوران زندگی پای در عرصه مدیریت کشور گذاشته است و با این امید که ناراستی‌ها را راست و نامعلوم‌ها را شفاف و ناآگاهان را آگاه کند و قافله عقب نگه داشته‌شده را به پیش براند. سینه سپر کرده است و مردم هم با پسند او به استقبالش رفته‌اند. اما اینک، مردم از او چه می‌خواهند؟ حکمرانی از او چه می‌خواهد؟ به کدام کار اهتمام خواهد داشت؟ آیا بر جاده‌های صاف قدم خواهد گذاشت یا راهی صعب و دشوار و پرخطر در پیش خواهد داشت؟ چگونه می‌تواند مجموعه‌ای از ناتوانی‌ها و کژی‌ها و عقب‌افتادن‌ها و توقعات و فشارها را بر هم منطبق کند؟ اغراق نیست که بگوییم هیچ بعید نیست که همان ابتدا از جاده آسفالت به گذر خاکی برود و تسلیم روندی شود که در زمانی نسبتاً طولانی ایران را به شرایط کنونی درآورده است. می‌گویید چه شرایطی؟

۴۰ سال است با آمریکا در حالت جنگ اعلام نشده هستیم ولی در داخل سیاست‌های جنگی که نداریم هیچ، از هر کشور بدون جنگ بیشتر سیاست‌های خروج سرمایه، اسراف، رانت‌خواری، رشد شهرنشینی و رفاه‌طلبی را پیش کرده‌ایم. اگر معتقد به تخصص با آمریکا هستیم، سیاست‌های داخلی را باید مانند سیاست‌های زمان جنگ کنیم.

۱- کشاورزی عقب‌مانده در کشور داریم و هیچ کوشش فراقیری برای اصلاح آن نکرده‌ایم.

۲- صنعت به شدت نیاز به ارز نفتی دارد و رشد صادراتی نداشته‌ایم و به‌ویژه صنعتگران از قطع برق و گاز و نحوه گشایش اعتبار و مسائل ارزی نالان هستند.

۳- ۲۰ میلیارد دلار نهاده‌های دامی و تغذیه‌ای وارد می‌کنیم، ولی شعار خودکفایی می‌دهیم.

۴- صدها میلیارد دلار ارز و طلا به بازار ریخته‌ایم تا خارج‌کنندگان سرمایه و قاچاقچیان از آن بهره‌برند و موضوع ادامه دارد.

۵- قاچاق سوخت سازمان‌یافته داریم، به حد بسیار زیاد و واضح.

۶- به جای توجه به حمل‌ونقل عمومی به‌ویژه ریلی، به تولید اتومبیل -آن هم بی‌کیفیت- دل خوش کرده‌ایم و بر این طبل می‌کوبیم و بساز هم اتومبیل خارجی وارد می‌کنیم.

۷- پسماندها در سراسر کشور انبوه شده و رودخانه‌ها فاضلاب شده است، جنگل‌ها تکیده و تالاب‌ها خشکیده.

۸- چاه‌های آب در معرض خشک شدن است و کشاورزی وابسته به چاه در حال مرگ.

۹- دشت‌ها و شهرها فرونشسته و تمدن در حال زوال است.

۱۰- بی‌جهت به توسعه نیروگاه‌های اتمی دست زده‌ایم که ما را هرچه بیشتر به روسیه وابسته می‌کند. ضمناً در اصل نگاه به موضوع هسته‌ای باید تجدید نظر شود.

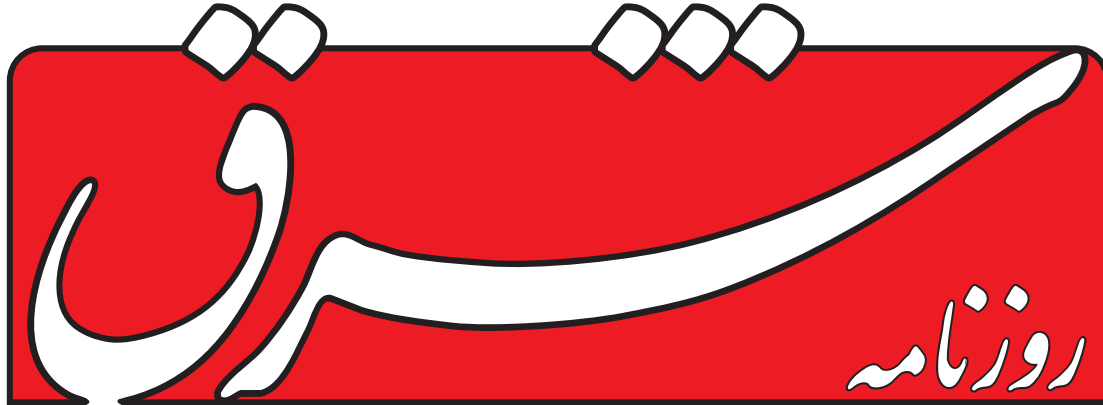
۱۱- روزانه معادل هشت میلیون بشکه نفت (معادل گاز + نفت) مصرف می‌کنیم و هیچ تدبیری در کاهش آن نداریم.

۱۲- ناوگان کامیونی جاده‌ای ما فرسوده و مصرف‌کننده گازوئیل زیاد است.

۱۳- به آبخیزداری توجه لازم نمی‌شود و اگر به این روش پیش برود، اصلاح آن ۳۰ سال زمان می‌خواهد.

۱۴- هزاران طرح دولتی در دست اجرا داریم و پول نداریم که تکمیل شود، ولی به بخش خصوصی برای تکمیل و بهره‌برداری واگذار نمی‌کنیم.

پنجشنبه ۲۵ مرداد ۱۴۰۳
۱۰ صفر ۱۴۴۶
۱۵ آگوست ۲۰۲۴
سال بیست و یکم
شماره ۴۹۰۴
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

رهبرانقلاب در دیدار اعضای ستاد کنگره ملی شهدای استان کهگیلویه و بویراحمد تاکید کردند:

لزوم ایستادگی در مقابل جنگ روانی دشمن

پیام تسلیت رهبری در پی درگذشت همسر آیت‌الله شبیری زنجانی

گزارشی از مداخله در قیمت‌گذاری گندم، آرد و نان که هزینه سنگینی را سربرار بودجه کرده است

اقتصاد تودرتوی نان

گزارش تینبریک را در صفحه ۴ بخوانید

در نشست کارشناسی بررسی چالش‌های استفساریه ماده ۵ قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مطرح شد

به نام کارگران ساختمانی به کام تأمین اجتماعی

رئیس انجمن صنعت ساختمان: ما در باره بیمه نزدیک به ۱.۶ میلیون کارگر ساختمانی صحبت می‌کنیم که حدود ۸۰۰ هزار نفر از آنها بیمه نیستند و مقصر آن کارفرما نیست

این گزارش را در صفحه ۱۰ بخوانید. عکس: رضا عزیزی

یادداشت

مصائب یا خوش اقبالی دانشگاه تهران؟

ترانه پلدا

معمار و شهرساز

رسیدن دو خبر پشت سر هم درباره طرح توسعه دانشگاه تهران، حسن اتفاقی شد تا دوباره توجه جامعه شهری و به‌ویژه جامعه معمار و شهرساز دلسوز تهران به این گیانه جواهر میراثی تهران جلب شود. خبر اول نامه‌ای از طرف مؤسسه مطالعات کلان‌شهری تهران بود که در انتهایش می‌گفت: «امروز بافت شهری ارزشمند معاصر شهر تهران در باکیفیت‌ترین بخش آن در حال تغییر، تخریب و دگرگونی است. متأسفانه این بار باید با دانشگاه تهران مخالفت کرد. از دانشکده‌های معماری و شهرسازی دانشگاه تهران و از جامعه حرفه‌ای معماران و شهرسازان، از شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و از وزارت میراث فرهنگی و گردشگری می‌توان انتظار داشت که با این تخریب گسترده در بافت ارزشمند شهری معاصر تهران همراه نشوند و خواستار توقف آن گردند. گرچه این تخریب گسترده توسط دانشگاه تهران در حال وقوع است، اما جامعه حرفه‌ای نباید در مقابل آن سکوت کند و به نظر می‌رسد این بار دانشگاه تهران نیازمند آموزش است» و خبر دوم که به اختصار اعلام می‌کرد «شورای عالی شهرسازی و معماری، نقشه‌ها و مدارک طرح تفصیلی بافت اطراف دانشگاه تهران را تصویب و به شهرداری تهران و شورای شهر ابلاغ نموده». واقعیت آن است که داستان طرح توسعه دانشگاه تهران -چند دانشگاه دیگر به همراه آن- ذکر مصیبتی بی‌پایان است که ۲۰ سال پیش از این آغاز شد و در این مختصر نمی‌گنجد. همه می‌دانیم دانشگاه تهران سمبل و گرانگه شهرمان است. نشان شهر امروزی ماست و روزی که آن را در شمال لبه تهران قدیم ساختند، تمام وزن فعالیت‌های آموزش عالی بزرگان علم، هنر و ادب به آن طرف کشیده شد. فضای بی‌ظنیر آن با معماری مشخص اوایل قرن، همیشه محبوب خاص و عام بوده است و چون انقلاب سال ۵۷ از کانون آن برخاست، هنوز بعد از ۴۶ سال نماز جمعه نه در مصلای فراخ و باشکوه تهران، بلکه در دانشگاه تهران برگزار می‌شود. به‌رحال، گویا ایده اولیه طرح گسترش دانشگاه را اول بار دکتر حسن حبیبی و برخی بزرگان حکومتی تأیید کردند که دیده بودند به بافت اطراف دانشگاه‌های قدیمی اروپا اهمیت داده می‌شود و گاهی خانه‌های قدیمی یا محوطه‌های در مجاورت پارک وسیع دانشگاه، به کاری همخوان واگذار می‌شود. با ملا خانه فلان استاد مهم در همان حوالی به کانونی ادبی یا فرهنگی بدل می‌شود و به اهمیت آن ناحیه شهری می‌افزاید. اما طرح توسعه سه بلوک اطراف دانشگاه تهران درست برعکس عمل کرد. اولاً وجود هیچ طرحی از ابتدا به روشنی اعلام نشد و سال‌ها خرید خانه‌های اطراف دانشگاه از سوی دفتر عمرانی دانشگاه تقریباً بی‌سروردا اتفاق افتاد. بدون آنکه جامعه حرفه‌ای تقریباً درست از آن داشته باشد. در تاتی طرحی که توسط یکی از معماران خوش‌نام شهرمان تهیه شده بود، به

سفارش کارفرما، دورتادور لبه بیرونی سه بلوک شهری به مساحت ۳۰ هکتار (یعنی بر خیابان‌های وصال، کارگر و بلوار کشاورز) را برج‌های بلند ۱۵ طبقه چیده بود؛ به‌طوری‌که وقتی نقشه طرح بعد از سال‌ها بر ملا شد، به‌شدت مورد اعتراض اعضای شورای شهر پنجم، دانشجویان دانشگاه تهران و کثیری از گروه‌های مردمی مختلف قرار گرفت و همه تعجب کردند و معترض شدیم که چطور ممکن است دانشگاه و شهرداری تهران بخواهند ترکیب آن بافت ارزشمند اطراف دانشگاه تهران را در هم بریزند و به نوعی ساخت‌وساز بزرگ‌مقیاس دست بزنند، کوبی همه چیز قرار است در زمینی بگر و خارج از شهر اتفاق بیفتد. این اعتراض‌ها باعث شد خانم دکتر فرزانه صادق در وزارت راه و شهرسازی با قدرت جلوی کار را بگیرد و خواستار تجدیدنظر و ارائه طرح تفصیلی مناسب برای آن قلمرو شهر شود. یکی از دلایل حمایت عده زیادی از حرفه‌مندان از ایشان به‌عنوان وزیر راه و شهرسازی، سابقه خوب‌شان در توجه به خواسته‌های مردم و همراهی‌شان با متخصصان شهرسازی است. در واقع به قول بیانیه مؤسسه تهران مطالعات کلان‌شهر، آنها تصمیم گرفته بودند با رویکرد «توسعه اقتدارگرا در برابر توسعه پایدار»، بخشی از شهر قدیم را صاف کرده دوباره بسازند. اما خوشبختانه این کار تحقق نیافت و اکنون طرح تفصیلی جدید با موافقت سازمان میراث فرهنگی، حریم ارتفاعی ساخت‌وساز برای همه مالکان اعم از دانشگاه تهران را ۱۵ متر تعیین کرده و با لغو طرح توسعه دانشگاه تهران طبق مصوبه سال ۱۳۹۸ شورای عالی، طرح تفصیلی جدید در دستور کار قرار گرفت و با تأخیر، بالاخره در سال جاری به تصویب رسید. بیانیه مؤسسه تهران به امضای دکتر کیتی اعتماد، شهرساز معتبر شهرمان و به قلم دکتر اسکندر مختاری، باسدار همیشگی و بیدار میراث شهر تهران، این‌گونه طرح‌های توسعه اقتدارگرا و نافی حقوق شهروندی را محکوم می‌کند: «با مصادیق این نوع نگاه و رویکردهایی که مخرب شهر قدیم هستند، در طرح توسعه حرم شاهچراغ (ع) یا طرح توسعه حرم حضرت رضاع) که ۳۵۰ هکتار بافت شهری را دربر گرفت و بر جای آن ساختمان‌های دیگری رویدند، آشنایی داریم. از این مثال‌ها بسیاری می‌توان گفت، اما امیدواریم این‌گونه طرح‌های توسعه از این پس با احترام به بافت‌های موجود ارائه شوند و با همان دانه‌بندی موجود، مانند آنچه در مورد دانشکده محیط زیست یا دانشکده شهرسازی دانشگاه تهران هم‌اکنون جاری است، کار کنند». اکنون دانشگاه تهران لازم است با تهیه طرح‌های معماری جدید برای زمین‌های تخریب‌شده و تسطیح‌شده در سه بلوک اطراف خود، به‌خصوص در شمال و غرب آن که مانند یک سرزمین سوخته شده است و یک شهر بعد از بمباران را در ذهن تداعی می‌کند، به احداث بناهایی معقول دست زند تا این مصائب بی‌شمار بالاخره روی آرامش ببینند.

گروه اقتصاد خانه اندیشمندان علوم انسانی با همکاری «کتاب شرق» برگزار می‌کند:

رونمایی و نقد و بررسی کتاب دورمانده از توسعه خودی‌ها و غیرخودی‌ها در جهان عرب

با حضور:

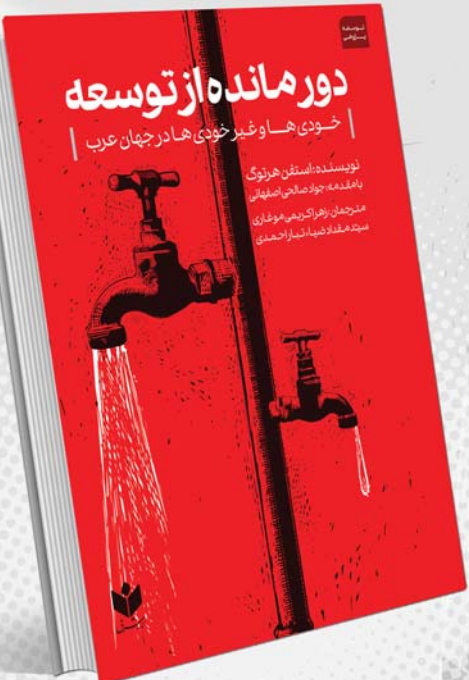
- دکتر محمد پور نیک
- دکتر محمد فاضلی
- دکتر حجت میرزایی

مترجمان:

- دکتر زهرا کریمی موغاری
- دکتر سید مقداد ضیاءتبار احمدی

دبیر نشست:

- فاطمه السادات نبوی

زمان: دوشنبه ۲۹ مرداد ۱۴۰۳ ساعت ۱۷
مکان: خیابان استاد نجات الهی (ویلا)، بوستان ورزشو، خانه اندیشمندان علوم انسانی، سالن حافظ

برگزیده‌ها

نگاه خاتمی و روحانی، رؤسای جمهور اسبق به انتخاب وزرا در روزهایی که کابینه چهاردهم حاشیه‌ساز شده است

ضرورت پرهیز از نقد شتاب‌زده

یک روایت از معضل تکراری ایرانی‌ها در اینترنت

فیلتر و گرانی؛ معضل ارتباط جهانی

دست‌دست‌کردن‌ها آزاردهنده شده است

معمای فساد قبل از پنجشنبه

۷۷ سال استقلال در بزرگ‌ترین دموکراسی جهان

یادداشتی از سفیر هند در ایران

نگاه

فراز و نشیب نهاد

امریه معروف و نهی از منکر در عربستان

ترجمه: زهرا کریمی